

# **Ustawa o zawodzie diagnosty laboratoryjnego i samorządzie zawodowym diagnostów laboratoryjnych**

## **Rozdział I. Przepisy ogólne**

### **Art. 1**

Ustawa określa zasady i warunki wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, a także tworzy samorząd zawodowy diagnostów laboratoryjnych oraz reguluje organizację i zasady jego działania.

### **Art. 2**

1. Wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego polega na przeprowadzaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje potwierdzone odpowiednimi dokumentami:
  - 1) badań laboratoryjnych, mających na celu określenie właściwości fizycznych i składu płynów ustrojowych, wydzielin, wydaliny i tkanek pobranych od pacjenta dla celów profilaktycznych, leczniczych, diagnostycznych lub sanitarno-epidemiologicznych,
  - 2) mikrobiologicznych badań laboratoryjnych płynów ustrojowych, wydzielin, wydaliny i tkanek pobranych od pacjenta,
  - 3) działań zmierzających do przygotowania krwi i preparatów krwiopochodnych do przetoczenia krwi.
2. Za wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego uważa się także działalność naukową, dydaktyczną i polegającą na zarządzaniu, prowadzoną w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej.
3. Nie stanowi wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego w rozumieniu niniejszej ustawy wykonywanie przez lekarzy badań cytologicznych.

### **Art. 3**

Zawód diagnosty laboratoryjnego może być wykonywany we wszelkich typach

## **Prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego i kwalifikacje zawodowe diagnosty laboratoryjnego**

### **Art. 4**

1. Prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego przysługuje osobie, która:
  - 1) jest obywatelem polskim,
  - 2) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
  - 3) posiada dyplom ukończenia wyższych studiów: analityki medycznej, lekarskich, farmacji, weterynarii, biologii, biotechnologii, chemii bądź innych studiów przydatnych w działalności diagnostycznej,
  - 4) odbyła staż podyplomowy w zakładzie opieki zdrowotnej pod merytoryczną opieką osoby posiadającej I lub II stopień jednej ze specjalizacji z dziedziny diagnostyki laboratoryjnej (przewidzianej odrębnymi przepisami),
  - 5) złożyła państwowy egzamin kończący staż podyplomowy,
  - 6) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego,
  - 7) wykazuje nienaganną postawę etyczną.
2. Wymóg zawarty w ust. 1 pkt. 4 i 5 nie dotyczy osób, które przed wejściem w życie niniejszej ustawy trudniły się zawodowym wykonywaniem czynności wymienionych w art. 2 ust. 1 lub uzyskały specjalizację I stopnia z zakresu analityki klinicznej, mikrobiologii i toksykologii.
3. Osoby spełniające warunki wymienione w art. 4 ust. 1, zatrudnione w zakładach opieki zdrowotnej lub zamierzające wykonywać zawód w takich zakładach, a także zamierzające prowadzić praktykę prywatną w zakresie diagnostyki laboratoryjnej, są wpisywane do rejestru prowadzonego przez właściwą okręgową izbę diagnostów laboratoryjnych.
4. Osobom wpisanym do rejestru, o którym mowa w ust. 3, właściwa okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych wydaje dokument „Prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego”, ważne na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych, określi kierunki wyższych studiów przydatnych w działalności diagnostycznej, których ukończenie oznacza spełnienie warunku zawartego w ust. 1 pkt. 3.
6. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady

1. Osobie nie posiadającej obywatelstwa polskiego można przyznać prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, jeżeli spełnia ona warunki, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 2 i 4-7, a ponadto:
  - 1) posiada wykształcenie uznane za równoważne z wymienionym w art. 4 ust. 1 pkt. 2 i 4-7,
  - 2) wykazuje znajomość języka polskiego niezbędną do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego potwierdzoną egzaminem.
2. Prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1 przyznaje okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych właściwa ze względu na zamierzone miejsce wykonywania zawodu, na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.
3. Przepisy art. 4 ust. 4 stosuje się odpowiednio.
4. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb uznawania za równoważne z wymienionymi w art. 4 ust. 1 pkt. 3 wykształcenie osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego oraz sposób i tryb przeprowadzania egzaminu z języka polskiego, o którym mowa w ust. 1 pkt. 2.

#### **Art. 6**

Naczelna Rada Diagnostów Laboratoryjnych określi szczegółowy tryb postępowania w sprawach przyznawania prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego i prowadzenia rejestru diagnostów laboratoryjnych.

#### **Art. 7**

1. Jeżeli okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych stwierdzi, że istnieje podejrzenie niedostatecznego przygotowania zawodowego diagnosty laboratoryjnego, powołuje komisję złożoną z diagnostów laboratoryjnych o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych, która wydaje opinię o przygotowaniu zawodowym tego diagnosty laboratoryjnego.
2. Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych na podstawie opinii komisji, o której mowa w ust. 1, może zobowiązać diagnostę laboratoryjnego do odbycia uzupełniającego przeszkolenia. Zainteresowany diagnosta laboratoryjny jest uprawniony do uczestnictwa w posiedzeniu okręgowej rady diagnostów laboratoryjnych w czasie rozpatrywania jego sprawy.
3. Diagnosta laboratoryjny ma obowiązek stawienia się przed komisją, o której mowa w ust. 1.

5. Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych ustala tryb, miejsce i program szkolenia, o którym mowa w ust. 2. Koszty tego przeszkolenia ponosi diagnosta laboratoryjny.

#### Art. 8

1. Jeżeli okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych stwierdzi, że istnieje uzasadnione podejrzenie niezdolności diagnosty laboratoryjnego do wykonywania zawodu lub ograniczenia w wykonywaniu ściśle określonych czynności diagnostycznych ze względu na stan zdrowia uniemożliwiający wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego, powołuje komisję złożoną z lekarzy specjalistów z odpowiednich dziedzin medycyny. Komisja ta wydaje orzeczenie w przedmiocie niezdolności diagnosty laboratoryjnego do wykonywania zawodu albo ogranicza w wykonywaniu ściśle określonych czynności z zakresu diagnostyki laboratoryjnej.
2. Diagnosta laboratoryjny ma obowiązek stawienia się przed komisją, o której mowa w ust. 1 i poddania się niezbędnym badaniom.
3. Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych, na podstawie orzeczenia komisji, może podjąć uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywaniu zawodu na okres trwania niezdolności albo o ograniczeniu wykonywania określonych czynności na okres trwania niezdolności. Zainteresowany diagnosta laboratoryjny jest uprawniony do uczestnictwa w posiedzeniu okręgowej rady diagnostów laboratoryjnych w czasie rozpatrywania jego sprawy.
4. Jeżeli diagnosta laboratoryjny odmawia poddania się badaniu przez komisję lub gdy okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego uzna, że dalsze wykonywanie zawodu lub ściśle określonych czynności przez diagnostę laboratoryjnego grozi niebezpieczeństwem dla pacjentów, okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych podejmuje uchwałę o zawieszeniu diagnosty laboratoryjnego w prawie wykonywania zawodu albo o ograniczeniu wykonywania ściśle określonych czynności do czasu zakończenia postępowania.
5. Diagnosta laboratoryjny, w stosunku do którego podjęto uchwałę o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu lub ograniczeniu wykonywania ściśle określonych czynności, może wystąpić do okręgowej rady diagnostów laboratoryjnych o uchylenie uchwały, jeżeli ustaną przyczyny zawieszenia lub ograniczenia, nie wcześniej jednak niż po upływie 6 miesięcy od podjęcia uchwały okręgowej rady diagnostów laboratoryjnych.
6. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady

Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 8 i 9, jest poufne.

#### **Art. 10**

1. Czas trwania stażu podyplomowego magistra analityki medycznej nie może być dłuższy niż 12 miesięcy.
2. Staż podyplomowy absolwentów innych kierunków niż wymieniane w ust. 1 nie może być krótszy niż 12 miesięcy.
3. Przyjęcie na staż podyplomowy absolwentów studiów wyższych, którzy ukończyli inne kierunki niż analityka medyczna, lekarski, stomatologia i farmacja powinny poprzedzać studia podyplomowe prowadzone przez Akademie Medyczne lub uniwersytecie wydziały medyczne.
4. Staż podyplomowy jest zakończony egzaminem państwowym.
5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz wojewodowie zapewniają środki finansowe niezbędne do odbycia stażu podyplomowego dla będących obywatelami polskimi absolwentów kierunków: analityka medyczna, lekarski, stomatologiczny i farmacji oraz studiów podyplomowych, o których mowa w ust. 3 zamierzających wykonywać zawód diagnosty laboratoryjnego.
6. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) ramowe programy, czasy trwania stażu podyplomowego,
  - 2) sposób odbywania i dokonywania stażu podyplomowego,
  - 3) sposób i tryb składania egzaminu państwowego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 5,
  - 4) warunki, jakim powinny odpowiadać zakłady opieki zdrowotnej i prywatne praktyki diagnostów laboratoryjnych, w których odbywane są staże podyplomowe.
7. Wojewoda, w uzgodnieniu z właściwą okręgową radą diagnostów laboratoryjnych, ustala listę zakładów opieki zdrowotnej i prywatnych praktyk diagnostów laboratoryjnych, uprawnionych do prowadzenia stażów podyplomowych.

#### **Art. 11**

Osoba spełniająca warunki określone w art. 4, która zamierza podjąć wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego po upływie pięciu lat od ukończenia stażu

## Art. 12

1. Prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego wygasa w razie:
  - 1) pozbawienia diagnosty laboratoryjnego tego prawa prawomocnym orzeczeniem sądu diagnostów laboratoryjnych lub prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego w formie kary dodatkowej,
  - 2) ubezwłasnowolnienia (całkowitego lub częściowego) na czas trwania ubezwłasnowolnienia,
  - 3) utraty obywatelstwa polskiego.
2. Wygaśnięcie prawa wykonywania zawodu powoduje wykreślenie z rejestru prowadzonego przez właściwą okręgową izbę. Osoba wykreślona z rejestru jest zobowiązana do zwrócenia właściwej okręgowej radzie diagnostów laboratoryjnych wydanego jej zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu.
3. W sytuacji, gdy utrata prawa wykonywania zawodu ma charakter czasowy, osoba, o której mowa w ust. 1 pkt. 1 może - na zasadach określonych odpowiednio w art. 4 lub 5 ustawy - ubiegać się po upływie okresu, na który pozbawiono ją prawa wykonywania zawodu, o ponowne wpisanie do rejestru diagnostów laboratoryjnych. Uprawnienie to dotyczy także przypadku prawomocnego uchylecia przez sąd orzeczenia o ubezwłasnowolnieniu.

## Art. 13

1. Diagnosta laboratoryjny może uzyskać tytuł specjalisty po odbyciu przeszkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego albo po uznaniu równoważnego tytułu specjalisty uzyskanego za granicą.
2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określa, w drodze rozporządzenia, wykaz specjalności, ramowe programy specjalizacji, sposób odbywania specjalizacji, sposób i tryb składania egzaminu państwowego, warunki, jakim powinny odpowiadać jednostki organizacyjne prowadzące specjalizacje oraz warunki i tryb uznawania równoważności tytułu specjalisty uzyskanego za granicą.
3. Minister Obrony Narodowej oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określa, w drodze rozporządzenia, tryb uzyskiwania tytułu specjalisty przez diagnostę laboratoryjnego będącego żołnierzem w czynnej służbie wojskowej, pełniącego służbę lub zatrudnionego w zakładzie opieki zdrowotnej, tworzonym i utrzymywanym przez Ministra Obrony Narodowej albo Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia, sposób dopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

#### **Art. 15**

1. Do uchwał okręgowej rady diagnostów laboratoryjnych w sprawach wpisu do rejestru i wygaśnięcia prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego odnoszące się do decyzji administracyjnych.
2. Od uchwał, o których mowa w ust. 1 przysługuje zainteresowanym - na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego - odwołanie do Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych.
3. Zainteresowany może - na zasadach przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego zaskarżyć uchwałę Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych do Naczelnego Sądu Administracyjnego.
4. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwałę organów samorządu w sprawach, o których mowa w art. 12, z powodu jej niezgodności z prawem, w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 z późn. zm.).

### **Rozdział III.**

#### **Prawa i obowiązki diagnosty laboratoryjnego**

#### **Art. 16**

Diagnosta laboratoryjny jest obowiązany do postępowania zgodnego z zasadami wiedzy zawodowej, z zasadami etyki zawodowej oraz do przestrzegania przepisów dotyczących wykonywania zawodu.

#### **Art. 17**

Diagnosta laboratoryjny ma obowiązek należenia do odpowiedniej izby diagnostów laboratoryjnych.

#### **Art. 18**

zakres informacji diagnostycznych przy zachowaniu zasady dobra pacjenta i rozsądnej minimalizacji kosztów. O ostatecznym zestawie zleconych badań decyduje jednak osoba prowadząca terapię.

#### **Art. 19**

1. Diagnosta laboratoryjny jest uprawniony do wykonywania zabiegów i czynności polegających na pobraniu od pacjenta materiału do badań laboratoryjnych.
2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej i Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zabiegów i czynności, o których mowa w ust. 1.

#### **Art. 20**

1. Diagnosta laboratoryjny może przeprowadzić zabiegi i czynności, o których mowa w art. 19 ust. 1, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, po wyrażeniu zgody przez pacjenta.
2. Jeżeli pacjent jest małoletni lub niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, wymagana jest zgoda jego przedstawiciela ustawowego, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela ustawowego lub porozumienie się z nim jest niemożliwe - zgoda sądu opiekuńczego.
3. W przypadku osoby, o której mowa w ust. 2, zgodę na przeprowadzenie zabiegów i czynności może wyrazić także opiekun faktyczny.
4. W przypadku osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej zgodę wyraża przedstawiciel ustawowy tej osoby. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie badania, konieczne jest ponadto uzyskanie zgody tej osoby.
5. Jeżeli pacjent ukończył 16 lat, wymagana jest także jego zgoda.
6. Jeżeli jednak małoletni, który ukończył 16 lat, osoba ubezwłasnowolniona albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznaniem, sprzeciwia się zabiegowi i czynnościom, o których mowa w art. 19 ust. 1, poza zgodą jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego albo w przypadku niewyrażenia przez nich zgody wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego.
7. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, zgoda osób wymienionych w ust. 1, 2 i 4 może być wyrażona ustnie albo nawet poprzez takie ich zachowanie, które w sposób nie budzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez



#### **Art. 21**

1. Wykonywanie zabiegów i czynności, o których mowa w art. 19 ust. 1 bez zgody pacjenta jest dopuszczalne, jeżeli konieczne jest niezwłoczne przeprowadzenie badań diagnostycznych, a ze względu na stan zdrowia lub wiek pacjent ten nie może wyrazić zgody, a nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym lub opiekunem faktycznym.
2. Decyzję o podjęciu zabiegów i czynności w okolicznościach, o których mowa w ust. 1, diagnosta laboratoryjny podejmuje na pisemne zlecenie lekarza leczącego pacjenta, odnotowane w dokumentacji medycznej pacjenta.

#### **Art. 22**

1. Diagnosta laboratoryjny ma prawo odmówić wykonania zlecenia lekarskiego, jeżeli wykonanie tego zlecenia może zagrozić życiu i zdrowiu pacjenta, chyba że po zwróceniu lekarzowi uwagi na wspomniane niebezpieczeństwo ten ostatni ponowi zlecenie na piśmie.
2. Odmowę wykonania zlecenia diagnosta laboratoryjny uzasadnia na piśmie oraz powiadamia o tym fakcie niezwłocznie swego bezpośredniego przełożonego.

#### **Art. 23**

1. Diagnosta laboratoryjny ma prawo i obowiązek pogłębiania i aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych w ramach samokształcenia i w zorganizowanych formach doskonalenia zawodowego, w tym w szczególności ma prawo do uzyskiwania stopni specjalizacji zawodowej.
2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w uzgodnieniu z Naczelną Radą Diagnostów Laboratoryjnych określi wykaz, tryb i zasady uzyskiwania stopni specjalizacji przez diagnostów laboratoryjnych.

#### **Art. 24**

Uprawnienia do kierowania jednostkami organizacyjnymi prowadzącymi działalność z zakresu diagnostyki laboratoryjnej, mają tylko osoby posiadające prawo wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, szczególne wymagania kwalifikacyjne w tym zakresie określają odrębne przepisy.

#### **Art. 25**

1. Diagnosta laboratoryjny jest obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej.

- 3) gdy badanie diagnostyczne zostało przeprowadzone na żądanie uprawnionych na podstawie odrębnych ustaw organów i instytucji, wówczas diagnosta laboratoryjny jest obowiązany poinformować o wynikach badań wyłącznie te organy i instytucje,
  - 4) gdy jest to niezbędne do praktycznej nauki zawodów medycznych,
  - 5) jest to niezbędne dla celów naukowych,
  - 6) w przypadkach, gdy przewidują to przepisy szczególne.
3. Ujawnianie tajemnicy poza przypadkami, o których mowa w ust. 2 pkt. 1 i 2 może nastąpić wyłącznie w niezbędnym zakresie.

#### **Art. 26**

1. Diagnosta laboratoryjny ma prawo prowadzenia praktyki prywatnej, jeżeli:
  - 1) posiada prawo wykonywania zawodu,
  - 2) wykonywał zawód co najmniej przez okres 2 lat od ukończenia stażu podyplomowego lub spełnia warunek, o którym mowa w art. 4 ust. 2,
  - 3) uzyskał zezwolenie oraz wpis do rejestru praktyk prywatnych diagnostów laboratoryjnych we właściwej okręgowej izbie diagnostów laboratoryjnych.
2. Diagnosta laboratoryjny uzyskuje zezwolenie oraz wpis do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt. 3, jeżeli przedstawi właściwej okręgowej izbie diagnostów laboratoryjnych dane o:
  - 1) spełnieniu warunków określonych w ust. 1 pkt. 1 i 2,
  - 2) pomieszczeniu, w którym zamierza wykonywać praktykę prywatną oraz jego wyposażeniu w aparaturę i sprzęt diagnostyczny, a także opinię organu sanitarnego o spełnieniu warunków umożliwiających udzielanie określonych świadczeń zdrowotnych.
3. Diagnosta laboratoryjny prowadzący prywatną praktykę ma obowiązek powiadamiać okręgową radę diagnostów laboratoryjnych, która wydała zezwolenie, o zmianie warunków o których mowa w ust. 2 pkt. 2.
4. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia, wymagania jakimi powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym urządzenia i pomieszczenia, w których można wykonywać prywatną praktykę diagnostyczną.
5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia szczególne zasady i tryb postępowania w sprawach wydawania zezwoleń i wpisu do rejestru

1. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w uzgodnieniu z Naczelną Radą Diagnostów Laboratoryjnych określi, w drodze rozporządzenia opłaty za wydanie zezwolenia oraz dokumentów stwierdzających wpis, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt. 3.
2. Opłatę, o której mowa w ust. 1 pobiera właściwa okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych.

#### **Art. 28**

Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych cofa zezwolenie oraz skreśla z rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt. 3, prowadzoną prywatną praktykę diagnostyczną w razie:

- 1) pozbawienia diagnosty laboratoryjnego prawa wykonywania zawodu,
- 2) zawieszenia diagnosty laboratoryjnego prawa wykonywania zawodu,
- 3) zrzeczenia się przez diagnostę laboratoryjnego prawa wykonywania zawodu,
- 4) niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 26 pkt. 1 i 2 oraz ust. 2 pkt. 2,
- 5) skreślenia z rejestru członków okręgowej izby diagnostów laboratoryjnych,
- 6) złożenia przez diagnostę laboratoryjnego oświadczenia o zaprzestaniu jej wykonywania.

#### **Art. 29**

1. Diagnosta laboratoryjny wykonujący prywatną praktykę diagnostyczną może zatrudniać innego diagnostę laboratoryjnego w okresie niezbędnym do uzyskania przez niego uprawnień do wykonywania prywatnej praktyki diagnostycznej oraz osoby nie będące diagnostami laboratoryjnymi do wykonywania czynności pomocniczych (współpracy).
2. Wykonywanie praktyki diagnostycznej, o której mowa w ust. 1, nie jest prowadzeniem zakładu opieki zdrowotnej.

#### **Art. 30**

1. Nadzór na prywatną praktyką diagnostyczną wykonywaną przez diagnostę laboratoryjnego sprawuje właściwa okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych.
2. Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych jest uprawniona w ramach nadzoru do:

1) wyznaczania dni i sposobów kontroli w celu zapewnienia

- 2) wydawania zaleceń pokontrolnych, mających na celu usunięcie stwierdzonych braków i wadliwości.
3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, na obszarze całego kraju wykonuje Naczelna Rada Diagnostów Laboratoryjnych.
4. Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych lub Naczelna Rada Diagnostów Laboratoryjnych na wniosek wojewody, organów samorządu terytorialnego przekazuje informacje z wykonywanych czynności, o których mowa w ust. 2.

#### **Art. 31**

Okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych przekazuje corocznie wyciąg z rejestru, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt. 3, a także udziela w razie potrzeby informacji o danych wpisanych do rejestru właściwemu wojewodzie lub organowi samorządu terytorialnego.

#### **Art. 32**

1. Diagnosta laboratoryjny może podać do publicznej wiadomości informacje o wykonywaniu badań diagnostycznych, w ramach prywatnej praktyki diagnostycznej, o których mowa w art. 3.
2. Naczelna Rada Diagnostów Laboratoryjnych określi szczegółowe zasady podawania do publicznej wiadomości informacji o wykonywaniu przez diagnostów laboratoryjnych badań diagnostycznych, w ramach prywatnej praktyki diagnostycznej, o których mowa w art. 3.

### **Rozdział IV.**

#### **Samorząd Diagnostów Laboratoryjnych**

#### **Art. 33**

1. Tworzy się samorząd diagnostów laboratoryjnych reprezentujących ich zawodowe, społeczne i gospodarcze interesy.
2. Samorząd diagnostów laboratoryjnych jest niezależny w wykonywaniu swych zadań i podlega wyłącznie przepisom ustawy.
3. Jednostkami organizacyjnymi samorządu, posiadającymi osobowość prawną są: Naczelna Izba Diagnostów laboratoryjnych i Okręgowe Izby Diagnostów Laboratoryjnych.

2. Okręgowa izba diagnostów laboratoryjnych obejmuje swym zasięgiem działania jedno lub więcej województw. Obszar działania poszczególnych okręgowych izb ustali Krajowy Zjazd.
3. Wojskowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych działa na obszarze całego kraju mając uprawnienia okręgowej izby diagnostów laboratoryjnych i obejmuje diagnostów laboratoryjnych zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia podległych Ministrowi Obrony Narodowej.

#### **Art. 35**

1. Zadaniem samorządu diagnostów laboratoryjnych jest w szczególności:
  - 1) sprawowanie pieczy i nadzoru nad należytym wykonywaniem zawodu diagnosty laboratoryjnego,
  - 2) ustalenie i upowszechnianie zasad etyki zawodowej oraz sprawowanie nadzoru nad ich przestrzeganiem,
  - 3) udział w ustalaniu standardów i zasad oceny pracy w diagnostyce laboratoryjnej,
  - 4) dbałość o wysoki poziom badań diagnostycznych wykonywanych przez diagnostów laboratoryjnych,
  - 5) współdziałanie w ustalaniu programu studiów wyższych na oddziałach i kierunkach analityki medycznej oraz studiach podyplomowych, a także innych form kształcenia podyplomowego,
  - 6) współdziałanie w ustalaniu treści i form egzaminów specjalistycznych i w prowadzeniu egzaminu specjalizacyjnego,
  - 7) działania na rzecz stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez diagnostów laboratoryjnych,
  - 8) reprezentowanie i ochrona zawodu diagnosty laboratoryjnego,
  - 9) współdziałanie w ustalaniu warunków uprawniających do tworzenia i prowadzenia laboratoriów diagnostycznych oraz prowadzenia praktyki prywatnej,
  - 10) udział w ustalaniu zasad i kryteriów określających tryb otwierania i prowadzenia laboratoriów diagnostycznych oraz nadzór nad wykonywaniem świadczeń zdrowotnych przez diagnostów laboratoryjnych,
  - 11) opiniowanie - we współpracy z towarzystwami naukowymi, jednostkami badawczo-rozwojowymi krajowymi i zagranicznymi - jakości i przydatności aparatury oraz odczynników stosowanych w diagnostyce laboratoryjnej,
  - 12) integrowanie środowiska diagnostów laboratoryjnych

- 16) prowadzenie rejestru diagnostów laboratoryjnych i laboratoriów diagnostycznych oraz osób prowadzących prywatną praktykę diagnostyczną, a także wydawanie przewidzianych ustawą dokumentów uprawniających do wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego,
  - 17) współpraca z towarzystwami naukowymi, szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi w kraju i za granicą,
  - 18) współpraca z samorządami innych zawodów medycznych,
  - 19) organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla diagnostów laboratoryjnych i ich rodzin,
  - 20) zarządzanie majątkiem własnym, działalnością gospodarczą i finansową,
  - 21) prowadzenie działalności wydawniczej,
  - 22) wykonywanie innych zadań określonych odrębnymi przepisami,
2. Samorząd wykonuje swoje zadania w szczególności przez:
- 1) stwierdzenie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego oraz prowadzenie rejestru diagnostów laboratoryjnych,
  - 2) negocjowanie warunków pracy i płac,
  - 3) opiniowanie i wnioskowanie w sprawach kształcenia przed - i podyplomowego, a w szczególności specjalizacji zawodowej diagnostów laboratoryjnych,
  - 4) przewodniczenie komisjom konkursowym na stanowiska kierowników laboratoriów diagnostycznych oraz uczestnictwo w konkursach na inne kierownicze stanowiska w służbie zdrowia,
  - 5) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego,
  - 6) orzekanie w zakresie odpowiedzialności zawodowej diagnostów laboratoryjnych oraz sprawowanie sądownictwa polubownego.

#### **Art. 36**

Uprawnienia samorządu diagnostów laboratoryjnych wymienione w art. 35 ust. 2 pkt. 2 nie naruszają uprawnień związków zawodowych wynikających z ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234, z późniejszymi zmianami) i Kodeksu pracy.

#### **Art. 37**

1. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może powołać do Sądu Najwyższego pod

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zwrócić się do Krajowego Zjazdu lub do Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd, a Naczelna Rada Diagnostów Laboratoryjnych w terminie miesiąca od jego wpływu.

#### **Art. 38**

1. Na listę członków okręgowej izby wpisuje się diagnostów laboratoryjnych, którzy:
  - 1) posiadają prawo wykonywania zawodu,
  - 2) zamierzają wykonywać lub wykonują zawód na obszarze działania izby.
2. Na listę członków okręgowej izby mogą być wpisani, na swój wniosek, diagnosty laboratoryjni spełniający warunek określony w ust. 1 pkt. 1, lecz nie wykonujący zawodu.
3. W razie wykonywania zawodu na obszarze działania dwóch lub więcej izb, diagnosta laboratoryjny podlega wpisaniu na listę członków wybranej przez siebie izby.

#### **Art. 39**

Skreślenie z listy członków okręgowej izby następuje wskutek:

- 1) śmierci,
- 2) prawomocnego pozbawienia prawa wykonywania zawodu z mocy orzeczenia sądu diagnostów laboratoryjnych lub z wyroku sądu powszechnego,
- 3) zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu,
- 4) przeniesienia się na teren innej izby.

#### **Art. 40**

Członkowie samorządu obowiązani są:

- 1) postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
- 2) sumiennie wykonywać obowiązki zawodowe,
- 3) zachować w tajemnicy wiadomości dotyczące zdrowia pacjenta uzyskane w związku z wykonywaniem zawodu,

#### **Art. 41**

Członkowie samorządu mają prawo:

- 1) wybierać i być wybierani do organów izb, z zastrzeżeniem art. 45 ust. 4 - 6,
- 2) korzystać z pomocy izb w zakresie rozwijania kwalifikacji zawodowych oraz w zakresie zapewnienia właściwych warunków wykonywania zawodu,
- 3) korzystać z ochrony i pomocy prawnej organów izb,
- 4) korzystać z innych świadczeń izb i działalności samopomocowej,

#### **Art. 42**

1. Pracodawca nie może wypowiedzieć lub rozwiązać umowy o pracę ani wypowiedzieć warunków pracy i płacy diagnostcie laboratoryjnemu pełniącemu funkcję z wyboru w organach izb, o których mowa w art. 43 pkt. 2 - 5 i art. 44 pkt. 2 - 5, w czasie jej pełnienia oraz w okresie jednego roku po ustaniu kadencji, bez zgody właściwej okręgowej rady diagnostów laboratoryjnych.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadkach określonych w art. 40, art. 40<sup>1</sup> oraz art. 43 § 1 pkt. 2 Kodeksu pracy.

#### **Art. 43**

Organami okręgowej izby diagnostów laboratoryjnych są:

- 1) okręgowy zjazd diagnostów laboratoryjnych,
- 2) okręgowa rada diagnostów laboratoryjnych,
- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowy sąd diagnostów laboratoryjnych,
- 5) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej,  
zwane dalej odpowiedni „okręgowym zjazdem”, „okręgową radą”, „okręgowym sądem” i „okręgowym rzecznikiem”.

#### **Art. 44**

Organami Naczelnej Izby Diagnostów Laboratoryjnych są:

- 1) Krajowy Zjazd Diagnostów Laboratoryjnych,
- 2) Naczelna Rada Diagnostów Laboratoryjnych,
- 3) Naczelna Komisja Rewizyjna



#### **Art. 45**

1. Kadencja organów izb diagnostów laboratoryjnych trwa 4 lata.
2. Tę samą funkcję w organach izb diagnostów laboratoryjnych można pełnić nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje.
3. Wybory do organów izb diagnostów laboratoryjnych odbywają się w głosowaniu tajnym.
4. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb diagnostów laboratoryjnych, z wyjątkiem osób zawieszonych w prawie wykonywania zawodu.
5. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izb diagnostów laboratoryjnych, w wyjątkiem osób ukaranych karą wymienioną w art. 72 ust. 1 pkt. 2.
6. Na członków sądów diagnostów laboratoryjnych mogą kandydować diagnosty laboratoryjni wykonujący swój zawód nieprzerwanie co najmniej od 7 lat.

#### **Art. 46**

1. Członkowie organów izb diagnostów laboratoryjnych pełnią swe obowiązki społeczne.
2. Krajowy Zjazd może ustalić wykaz stanowisk w organach izb diagnostów laboratoryjnych, do których nie stosuje się ust. 1.
3. Naczelna Rada ustala zasady wynagradzania osób pełniących obowiązki na stanowiskach określonych w ust. 2.
4. Na wniosek okręgowej lub Naczelnej Rady pracodawca obowiązany jest zwolnić od pracy pracownika pełniącego określoną funkcję z wyboru w organach izb lub wykonującego czynności na rzecz izby, bez prawa do wynagrodzenia.
5. Izby diagnostów laboratoryjnych określają zasady i tryb zwrotu kosztów podróży, utraconych zarobków oraz innych uzasadnionych wydatków poniesionych przez członków samorządu w związku z wykonywaniem czynności na rzecz izby.

#### **Art. 47**

Mandat członka organów izb diagnostów laboratoryjnych wygasa na skutek:

- 1) śmierci,
- 2) zrzeczenia się mandatu

- 6) skazania prawomocnym wyrokiem sądów powszechnych na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub zakazu wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

#### **Art. 48**

Uchwały organów samorządu diagnostów laboratoryjnych podejmowane są zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków danego organu.

#### **Art. 49**

Naczelna Izba i okręgowe izby mają prawo używania pieczęci urzędowej.

### **Rozdział V.**

#### **Organy okręgowej izby**

#### **Art. 50**

Okręgową izbę stanowią osoby wpisane na listę jej członków.

#### **Art. 51**

1. Najwyższą władzą okręgowej izby jest okręgowy zjazd. W zjeździe uczestniczą członkowie okręgowej izby poprzez swoich przedstawicieli (delegatów), a także - z głosem doradczym - nie będący delegatami członkowie ustępujący organów okręgowej izby.
2. Delegatów wybiera się na zebraniach zwołanych w poszczególnych regionach, obejmujących część obszaru działania izby.
3. Zasady podziału izby na regiony ustala okręgowa rada.
4. Mandat delegata trwa 4 lata.

#### **Art. 52**

1. Okręgowa rada zwołuje co roku okręgowy zjazd, a co 4 lata - zjazd sprawozdawczo-wyborczy.
2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje okręgowa rada:
  - 1) z własnej inicjatywy,

3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd powinien być zwołany w ciągu miesiąca od dnia wpływu wniosku w sprawie jego zwołania.

#### **Art. 53**

Okręgowy zjazd w szczególności:

- 1) podejmuje uchwały w sprawach objętych zakresem działania izby,
- 2) ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała budżet izby,
- 3) rozpatruje i zatwierdza roczne i kadencyjne sprawozdania okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu i okręgowego rzecznika,
- 4) ustala organizację organów izby i tryb ich działania z wyłączeniem sądu,
- 5) ustala liczbę członków organów izby i zastępców okręgowego rzecznika,
- 6) dokonuje wyboru przewodniczącego i członków okręgowej rady, członków okręgowej komisji rewizyjnej, członków okręgowego sądu oraz okręgowego rzecznika i jego zastępców,
- 7) dokonuje wyboru delegatów na Krajowy Zjazd,
- 8) może odwołać członków organów izb przed upływem kadencji,
- 9) udziela absolutorium ustępującej okręgowej radzie,
- 10) podejmuje uchwały w innych sprawach objętych zakresem działania izby.

#### **Art. 54**

1. Okręgowa rada wybiera - spośród swoich członków - Prezydium w składzie: zastępcy przewodniczącego, sekretarz, skarbnik, członkowie.
2. Prezydium przewodniczy przewodniczący okręgowej rady, wybrany przez okręgowy zjazd.
3. Prezydium okręgowej rady działa w imieniu rady w sprawach określonych jej uchwałą.

#### **Art. 55**

Okręgowa rada kieruje działalnością izby w okresie pomiędzy okręgowymi zjazdami, a w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu,
- 2) składa przed okręgowym zjazdem sprawozdanie z działalności i wykonania

- 5) dokonuje wpisu członków na listę okręgowej izby oraz skreśla z tej listy, a także wystawia dokumenty potwierdzające prawo wykonywania zawodu,
- 6) prowadzi rejestr prywatnej praktyki diagnostycznej,
- 7) prowadzi bieżące sprawy izby,
- 8) współpracuje z terenowymi organami administracji rządowej, z samorządem terytorialnym oraz właściwymi organami innych zawodów medycznych,
- 9) wykonuje zadania zlecone przez Naczelną Radę.

#### **Art. 56**

Przewodniczącemu okręgowej komisji rewizyjnej, przewodniczącemu okręgowego sądu oraz okręgowemu rzecznikowi przysługuje prawo udziału w posiedzeniach okręgowej rady i jej prezydium.

#### **Art. 57**

1. Okręgowa komisja rewizyjna:
  - 1) kontroluje działalność, w szczególności finansową i gospodarczą okręgowej rady,
  - 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej okręgowemu zjazdowi,
  - 3) występuje z wnioskiem o udzielenie absolutorium okręgowej radzie.
2. Okręgowa komisja rewizyjna wybiera spośród swoich członków przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

#### **Art. 58**

1. Okręgowy sąd:
  - 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej diagnostów laboratoryjnych oraz sprawuje sądownictwo polubowne,
  - 2) składa roczne i okresowe sprawozdania okręgowemu zjazdowi.
2. Okręgowy sąd spośród swoich członków wybiera przewodniczącego i jego zastępcę.

#### **Art. 59**

Okręgowy rzecznik prowadzi postępowanie wyjaśniające oraz sprawuje funkcję oskarżyciela w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków izby.

#### **Art. 60**

Najwyższym organem Naczelnej Izby samorządu diagnostów laboratoryjnych jest Krajowy Zjazd.

#### **Art. 61**

1. W Krajowym Zjeździe biorą udział delegaci wybrani przez zjazdy okręgowe oraz z głosem doradczym, nie będący delegatami, członkowie ustępujących organów Izby.
2. Liczbę delegatów z poszczególnych izb diagnostów laboratoryjnych określa Naczelna Rada zgodnie z regulaminem, o którym mowa w art. 64 ust. 1 pkt. 6.
3. Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada co 4 lata.
4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada:
  - 1) z własnej inicjatywy,
  - 2) na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej,
  - 3) na wniosek co najmniej jednej piątek okręgowych rad.
5. Nadzwyczajny Zjazd powinien być zwołany w ciągu 3 miesięcy od dnia wpływu wniosku o jego zwołanie i obraduje nad sprawami, dla których został powołany.

#### **Art. 62**

Krajowy Zjazd w szczególności:

- 1) uchwała zasady etyki zawodowej,
- 2) uchwała program działania samorządu diagnostów laboratoryjnych,
- 3) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania Naczelnej Rady, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu i Naczelnego Rzecznika,
- 4) uchwała regulaminy naczelnych organów Izby,
- 5) zatwierdza regulaminy wyborów do organów samorządu,
- 6) ustala liczbę członków organów Izby i zastępców Naczelnego Rzecznika,
- 7) zatwierdza zasady gospodarki finansowej samorządu,
- 8) wybiera Prezesa i członków Naczelnej Rady, członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej, członków Naczelnego Sądu oraz Naczelnego Rzecznika i jego zastępców,
- 9) określa wysokość składki członkowskiej.

1. W skład Naczelnej Rady wchodzi: Prezes Naczelnej Rady, jej członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd oraz przewodniczący okręgowych rad diagnostów laboratoryjnych.
2. Naczelna Rada wybiera spośród swoich członków Prezydium w składzie: wiceprezesa, sekretarza, skarbnika i członkowie.
3. Naczelnej Radzie przewodniczy Prezes Naczelnej Rady, wybrany przez Krajowy Zjazd.
4. Prezydium Naczelnej Rady działa w imieniu rady w sprawach określonych jej uchwałą.

#### Art. 64

1. Naczelna Rada kieruje działalnością samorządu diagnostów laboratoryjnych w okresie między Krajowymi Zjazdami, a w szczególności:
  - 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu,
  - 2) czuwa nad prawidłową realizacją zadań samorządu diagnostów laboratoryjnych,
  - 3) koordynuje i nadzoruje działalność okręgowych rad,
  - 4) reprezentuje zawód diagnosty laboratoryjnego wobec organów państwowych i samorządowych oraz organizacji społecznych i politycznych,
  - 5) uchwała ramowe regulaminy organizacji i tryb działania organów okręgowych izb, z wyłączeniem okręgowych sądów,
  - 6) przedstawia do zatwierdzenia Krajowemu Zjazdowi regulaminy wyborów do organów samorządu diagnostów laboratoryjnych oraz tryb odwoływania tych organów i ich członków,
  - 7) określa zasady podejmowania uchwał przez organy samorządu,
  - 8) przedstawia do zatwierdzenia Krajowemu Zjazdowi zasady gospodarki finansowej Izby i zasady określania składki członkowskiej,
  - 9) powierza pełnienie funkcji Prezesa Naczelnej Rady oraz Naczelnego Rzecznika, jeżeli ich mandat wygasł w czasie kadencji oraz zwołuje Nadzwyczajny Zjazd w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających,
  - 10) rozpatruje odwołania od uchwał okręgowych rad,
  - 11) analizuje i opiniuje kierunki rozwoju diagnostyki laboratoryjnej, w tym problemy dotyczące rodzaju i jakości badań, stosowanej aparatury i odczynników,
  - 12) zajmuje stanowisko w sprawach legislacyjnych dotyczących diagnostyki laboratoryjnej

3. Naczelna Rada może zwrócić się do okręgowej rady o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu działania rady. Uchwała rady powinna być podjęta w ciągu miesiąca od dnia doręczenia uchwały Naczelnej Rady.
4. Naczelna Rada wydaje biuletyn informacyjny samorządu diagnostów laboratoryjnych oraz prowadzi inną niezbędną działalność wydawniczą.

#### **Art. 65**

Naczelna Rada przedstawia Radzie Ministrów coroczne informacje o działalności samorządu diagnostów laboratoryjnych.

#### **Art. 66**

Przewodniczącemu Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczącemu Naczelnego Sądu oraz Naczelnemu Rzecznikowi służy prawo uczestnictwa w posiedzeniach Naczelnej Rady i jej Prezydium.

#### **Art. 67**

1. Naczelna Komisja Rewizyjna:
  - 1) kontroluje działalność w szczególności finansową i gospodarczą Naczelnej Rady oraz instytucji samopomocowych,
  - 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi,
  - 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych,
  - 4) zgłasza wniosek o udzielenie absolutorium Naczelnej Radzie.
2. Naczelna Komisja Rewizyjna wybiera spośród swoich członków przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

#### **Art. 68**

1. Naczelny Sąd:
  - 1) uchwała regulaminy sądów diagnostów laboratoryjnych,
  - 2) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej diagnostów laboratoryjnych,
  - 3) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych sądów,
  - 4) składa Naczelnej Radzie okresowe informacje z zakresu odpowiedzialności

#### **Art. 69**

Naczelny Rzecznik prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej diagnostów laboratoryjnych oraz sprawuje funkcję oskarżyciela przed Naczelnym Sądem.

### **Rozdział VII.**

#### **Odpowiedzialność zawodowa**

#### **Art. 70**

Członkowie samorządu diagnostów laboratoryjnych podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami diagnostów laboratoryjnych za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki zawodowej oraz innymi przepisami dotyczącymi wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

#### **Art. 71**

1. Sąd diagnostów laboratoryjnych może orzekać następujące kary:
  - 1) upomnienie,
  - 2) nagana,
  - 3) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do 5 lat,
  - 4) pozbawienie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.
2. Diagnostę laboratoryjnego ukaranemu przez Naczelny Sąd karą wymienioną w ust. 1 pkt. 3 i 4 przysługuje prawo wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

#### **Art. 72**

1. Osoba, wobec której sąd orzekł w pierwszej instancji karę wymienioną w art. 71 ust. 1 pkt. 3 i 4 może być przez ten sąd tymczasowo zawieszona w czynnościach zawodowych. Postanowienie o zawieszeniu wydaje sąd diagnostów laboratoryjnych z urzędu lub na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej.
2. Postanowienie sądu diagnostów laboratoryjnych o tymczasowym zawieszeniu jest natychmiast wykonalne. Jeżeli okres tymczasowego zawieszenia trwa dłużej niż 3 miesiące, Naczelny Sąd bada z urzędu zasadność zawieszenia.



przysługuje w stosunku od okręgowej izby diagnostów laboratoryjnych roszczenie o odszkodowanie.

2. Roszczenie wygasa w razie nie złożenia wniosku w terminie rocznym od daty uprawomocnienia się orzeczenia.
3. W sprawach roszczeń o odszkodowanie orzeka sąd powszechny.

#### **Art. 74**

Na wniosek zainteresowanego orzeczenie o uniewinnieniu lub umorzeniu postępowania w jego sprawie z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w biuletynie informacyjnym samorządu diagnostów laboratoryjnych.

#### **Art. 75**

1. Sprawy odpowiedzialności zawodowej diagnostów laboratoryjnych rozpatrują okręgowe sądy i Naczelny Sąd.
2. Okręgowe sądy orzekają we wszystkich sprawach jako pierwsza instancja, z tym że w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków okręgowej rady i okręgowej komisji rewizyjnej orzeka okręgowy sąd wyznaczony przez Naczelny Sąd.
3. Naczelny Sąd:
  - 1) rozpatruje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów,
  - 2) orzeka jako I instancja w sprawach odpowiedzialności zawodowej członków Naczelnej Rady, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu, Naczelnego Rzecznika i jego zastępców, a także okręgowych rzeczników i ich zastępców oraz członków okręgowych sądów,
  - 3) rozpatruje w innym składzie odwołania od orzeczeń wydanych w trybie określonym w pkt. 2.

#### **Art. 76**

1. Kary wymienione w art. 71 ust. 1 pkt. 2 i 3 pociągają za sobą utratę prawa do wybieralności do organów izby diagnostów laboratoryjnych do czasu usunięcia z rejestru wzmianki o ukaraniu.
2. W razie prawomocnego ukarania karą wymienioną w art. 71 ust. 1 pkt. 3 i 4 stosunek pracy pracownika wygasa z mocy prawa. Wygaśnięcie to pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę bez

Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, o ten sam czyn, toczy się niezależnie od postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego, wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególnie przewidują takie postępowanie. Może ono jednak być zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego.

#### **Art. 78**

1. Postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, a wszczęte umarza, jeżeli zaszła okoliczność, która według Kodeksu postępowania karnego wyłącza ściganie.
2. W razie śmierci obwinionego przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego, toczy się ono nadal jeżeli zażąda tego w terminie dwumiesięcznym od dnia śmierci obwinionego jego współmałżonek, krewny w linii prostej lub rodzeństwo.

#### **Art. 79**

1. Od prawomocnego orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej rewizję nadzwyczajną do Sądu Najwyższego może wnieść również Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Prezes Naczelnej Rady Diagnostów Laboratoryjnych.
2. Rewizję Nadzwyczajną na niekorzyść ukaranego można wnieść w ciągu 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia.

#### **Art. 80**

1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.
2. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie odpowiedzialności zawodowej następuje nie wcześniej niż przedawnienie postępowania karnego.
3. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność rzecznika.
4. Karalność przewinienia ustaje jeżeli od czasu popełnienia czynu upłynęło 5 lat.

#### **Art. 81**

Oskarżycielem w postępowaniu, dotyczącym odpowiedzialności zawodowej, jest właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

#### **Art. 83**

Członkowie sądów diagnostów laboratoryjnych w zakresie orzekania są niezawisli i podlegają tylko ustawom i obowiązującym zasadom etyki zawodowej.

#### **Art. 84**

1. Naczelna Rada prowadzi rejestr ukaranych.
2. Usunięcie z rejestru wzmianki o ukaraniu następuje z urzędu po upływie:
  - 1) 3 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 71 ust. 1 pkt. 1 i 2,
  - 2) 5 lat od odbycia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego, jeżeli osoba nie zostanie w tym czasie ukarana lub nie zostało wszczęte przeciwko niej postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.
3. Nie usuwa się wzmianki o karze pozbawienia prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

#### **Art. 85**

W skład Naczelnego Sądu, orzekającego w drugiej instancji, wchodzi również obok sędziów Naczelnego Sądu, sędziowie Sądu Najwyższego, wskazani przez I Prezesa Sądu Najwyższego.

#### **Art. 86**

1. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.
2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady określa, w drodze rozporządzenia, szczegółową organizację i skład sądów diagnostów laboratoryjnych, tryb postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, prawa i obowiązki stron i świadków, tryb wykonywania kar oraz koszty postępowania.

### **Rozdział VIII.**

#### **Polubowne rozstrzygnięcie sporów**

polubowne spory między diagnostami laboratoryjnymi oraz pomiędzy diagnostami laboratoryjnymi i innymi pracownikami ochrony zdrowia lub innymi osobami i instytucjami ochrony zdrowia, jeżeli spory te dotyczą wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 sądy diagnostów laboratoryjnych stosują odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o sądach polubownych.

## **Rozdział IX.**

### **Majątek i gospodarka finansowa**

#### **Art. 88**

Samorząd może prowadzić działalność gospodarczą.

#### **Art. 89**

1. Na majątek samorządu diagnostów laboratoryjnych składają się środki finansowe oraz nieruchomości i ruchomości.
2. Majątek samorządu diagnostów laboratoryjnych powstaje:
  - 1) ze składek członkowskich,
  - 2) z zapisów, darowizn i dotacji,
  - 3) wpływów z działalności gospodarczej,
  - 4) z innych wpływów.
3. Majątkiem izb zarządzają właściwe rady.

#### **Art. 90**

Nie opłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej podlegają ściganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

## **Rozdział X.**

### **Przepisy przejściowe i końcowe**

2. Nie zakończone prawomocnie sprawy są prowadzone dalej po ich przekazaniu przez komisje kontroli zawodowej odpowiednim sądom diagnostów laboratoryjnych, które orzekają na podstawie ustawy.
3. Sprawy wszczęte przez rzeczników dobra służby zdrowia bądź prowadzone przed komisjami kontroli zawodowej ulegają przekazaniu właściwym sądom diagnostów laboratoryjnych w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy i są prowadzone dalej według zasad w niej określonych.

#### **Art. 92**

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii Ogólnopolskiego Komitetu Organizacyjnego Izb Diagnostów Laboratoryjnych, powoła Komitet Organizacyjny Samorządu Diagnostów Laboratoryjnych.

#### **Art. 93**

1. Zadaniem Komitetu, o którym mowa w art. 92 jest:
  - 1) opracowanie projektów regulaminów wyboru delegatów na I Krajowy Zjazd, wyboru organów okręgowych izb oraz opracowanie regulaminu I Krajowego Zjazdu,
  - 2) ustalenie liczby, obszaru i siedzib tymczasowych okręgowych izb,
  - 3) zwołanie zgodnie z przepisami ustawy pierwszych zjazdów tymczasowych okręgowych izb oraz I Krajowego Zjazdu w ciągu 6 miesięcy od wejścia w życie ustawy.
2. Do czasu wyboru krajowych organów samorządu diagnostów laboratoryjnych Komitet ma uprawnienia Naczelnej Rady.
3. Prezydenci lub burmistrzowie miast, w których ustalono siedziby Naczelnej i okręgowych izb zapewnią warunki lokalowe i techniczne, niezbędne do działalności izb.
4. Koszty działania Komitetu pokrywa Skarb państwa.

#### **Art. 94**

Do osób objętych ustawą nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 18 lipca 1950 r. o odpowiedzialności zawodowej fachowych pracowników służby zdrowia (Dz.U. Nr 36, poz. 332).

#### **Art. 95**

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia za wyjątkiem artykułu 92 i 93, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

## Uzasadnienie

Ustawa o zawodzie diagnosty laboratoryjnego i samorządzie zawodowym diagnostów laboratoryjnych ma spełnić dwa podstawowe cele. Pierwszy z nich to uregulowanie zasad wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego.

Obecnie obowiązujące przepisy nie dostrzegają istnienia tej grupy zawodowej. Co prawda zawód „diagnosty laboratoryjnego” został wpisany do opublikowanej przez Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w 1996 r. „Klasyfikacji Zawodów i Specjalności”, ale nie ma żadnego umocowania ustawowego. W aktach niższego rzędu osoby wykonujące czynności z zakresu diagnostyki laboratoryjnej określane są różnymi terminami na przykład: analityka medycznego, laboranta, co nie odpowiada współczesnemu zakresowi tego zawodu. Odnosi się wrażenie, że diagnostów nadal postrzegani są w przepisach jako osoby o średnim wykształceniu wykonujące badania i diagnozowanie z zakresu analityki medycznej. Obecna diagnostyka laboratoryjna to wymagająca wysokich kwalifikacji dyscyplina w coraz większym stopniu przesądzająca o procesie leczenia pacjenta. Postawienie przez lekarza prawidłowej diagnozy oraz określenie skuteczności zastosowanej terapii wymaga przeprowadzenia coraz bardziej skomplikowanych badań analitycznych, mikrobiologicznych, toksykologicznych, genetycznych czy z zakresu biologii molekularnej. Wraz z rozwojem medycyny rola tych badań będzie rosła i vice versa badania te będą określać nowe horyzonty i nowe możliwości medycynie.

Ustawa ma na celu zdefiniowanie zawodu diagnosty laboratoryjnego, określenie wymagań kwalifikacyjnych osób, które go wykonują, zasad kształcenia i dokształcania diagnostów, zasad wykonywania zawodu oraz kontroli i nadzoru nad jego wykonywaniem. Znaczenie, jakie dla życia i zdrowia ludzkiego mają czynności wykonywane przez diagnostów laboratoryjnych, wymaga pilnego uregulowania tych zagadnień, aby nie powstało niebezpieczeństwo wykonywania tych czynności w sposób niewłaściwy, przez osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji lub naruszające w swej pracy zasady etyki zawodowej.

Zasady wolnego rynku bez uchwalenia ustawy o zawodzie i samorządzie diagnostów laboratoryjnych spowodują zarówno komercjalizację zawodu diagnosty laboratoryjnego jak i działalność bez uprawnień zawodowych lub działalność nielegalną cudzoziemców, często nie posiadających wystarczających kompetencji zawodowych. Przedkładany projekt ustawy ma przeciwdziałać tym niekorzystnym zjawiskom, sprzyjać wysokim standardom zawodu diagnosty laboratoryjnego oraz chronić prawo pacjentów do rzetelnej i fachowej pomocy, a także przestrzegania innych praw należnych pacjentowi.

Doniosłość proponowanej ustawy polega także na eliminowaniu skutków

należytego wykonywania zawodu. Z kolei system staży podyplomowych, egzaminów państwowych oraz możliwość uzyskiwania stopni specjalizacyjnych będzie zmierzać do stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Drugim ważnym celem ustawy jest utworzenie samorządu zawodowego diagnostów laboratoryjnych. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przewiduje w art. 17 tworzenie przez osoby wykonujące zawody zaufania publicznego samorządów zawodowych reprezentujących je oraz sprawujących pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Zawód diagnosty laboratoryjnego jest niewątpliwie zawodem zaufania publicznego. Przesądza o tym nie tylko szczególna doniosłość społeczna i bardzo doniosłe skutki wykonywanych czynności z zakresu diagnostyki laboratoryjnej. Diagnosty laboratoryjni stanowią mimo braku ustawowych regulacji okrzepłą grupę zawodową, która jest fundamentem zarówno profilaktyki zdrowia jak i nieredukowalną bazą dla rzetelnej i odpowiedzialnej diagnozy lekarskiej oraz całego procesu leczenia i rehabilitacji pacjenta. Błąd popełniony w trakcie czynności diagnostycznych pociąga za sobą zazwyczaj błędną diagnozę postawioną przez lekarza, a na skutek tego nieskuteczną lub wręcz szkodliwą terapię.

W zawodzie diagnosty laboratoryjnego niezwykłą rolę odgrywa sfera etyki zawodowej. Ocena prawidłowości wykonywania zawodu możliwa jest w całej pełni jedynie od wewnątrz. Wobec braku samorządu zawodowego, funkcjonujące wśród diagnostów reguły deontologiczne nie mogły zostać skodyfikowane, a brak sądownictwa zawodowego uniemożliwia pociąganie do odpowiedzialności osób, które w swym postępowaniu nie kierują się w należyтым stopniu kryteriami deontologicznymi. Za warunek prawidłowego funkcjonowania samorządu zawodowego uznaje się także istnienie grupy zawodowej, która jest w stanie sama zarządzać - w interesie publicznym - swoimi sprawami. Diagnosty laboratoryjni są już taką grupą. Podjęte w poprzedniej kadencji Sejmu działania zmierzające do uregulowania swego statusu prawnego mocniej zintegrowały to środowisko, które wyłoniło różnorakie zinstytucjonalizowane struktury działające w obrębie tej grupy zawodowej. Obok Komitetu Ogólnopolskiego działają także Regionalne Komitety Organizacyjne Izb Diagnostów Laboratoryjnych jak również inne stowarzyszenia. Wydawane jest własne pismo. Zainteresowanie sprawami samorządu jest jednoznaczne. Struktury te, nawiązały współpracę i kontakty konsultacyjne z innymi grupami zawodowymi odpowiedzialnymi za prawidłowe funkcjonowanie służby zdrowia.

Środowisko diagnostów laboratoryjnych, w imię interesu publicznego, proponuje regulacje prawne stawiające osobom wykonującym ten zawód wysokie wymagania zawodowe i etyczne. Pod względem organizacyjnym środowisko diagnostów laboratoryjnych jest już obecnie przygotowane do podjęcia zadań samorządu

diagnostycznych. Także w innych ważnych dla środowiska sprawach nie stanowią podmiotu, który reprezentowałby tę liczną grupę zawodową.

W Sejmie II kadencji przedyskutowano w trakcie pierwszego czytania dwa odrębne projekty ustaw: o zawodzie diagnosty laboratoryjnego i o izbach diagnostów laboratoryjnych. Wszystkie ówczesne kluby poparły oba projekty i przegłosowano przekazanie ich do Komisji Zdrowia celem dalszych prac legislacyjnych. Upływ kadencji Parlamentu uniemożliwił uchwalenie tych ustaw. Obecny projekt ustawy stanowi połączenie i udoskonalenie obu wcześniejszych projektów.

Zasadnicze rozwiązania przyjęte w ustawie odpowiadają standardom zawartym w ustawach o zawodach i samorządach już działających: lekarzy, aptekarzy, pielęgniarek i położnych.

Zgodnie z projektem ustawy wykonywanie zawodu diagnosty laboratoryjnego polega na wykonywaniu badań laboratoryjnych, mających na celu określenie właściwości fizycznych i składu płynów ustrojowych, wydzielin, wydaliny i tkanek pobranych od pacjenta dla celów profilaktycznych, leczniczych, diagnostycznych lub sanitarno-epidemiologicznych. Do korporacji zawodowej należeć będą także osoby wykonujące badania mikrobiologiczne wymienionego powyżej materiału biologicznego oraz osoby podejmujące działania zmierzające do przygotowania krwi i preparatów krwiopochodnych do przetaczania krwi. Osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykonujących powyższe czynności jest ok. 20 000. Jako kryterium wyróżniające diagnostów przyjęto rodzaj wykonywanych czynności, niezależnie od typu placówki ochrony zdrowia, w których czynności te są wykonywane. Wyjątek ustawa czyni tylko dla badań cytologicznych wykonywanych przez lekarzy. Wykonywanie badań cytologicznych jest także wykonywaniem czynności diagnostycznych. Wyłączenie uczynione w art. 2 ust. 3 projektu ustawy ma na celu jedynie ochronić lekarzy, którzy z racji swych specjalności wykonują badania cytologiczne, przed koniecznością przynależności do obligatoryjnego samorządu zawodowego diagnostów.

Ustawa przewiduje egzaminy państwowe dla osób kończących staż podyplomowy, na zasadach zbliżonych do obowiązujących lekarzy, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza. Także regulacje dotyczące kształcenia, prawa wykonywania zawodu, oraz praw i obowiązków diagnostów w dużej mierze oparte są na obowiązujących już przepisach odnoszących się do innych zawodów medycznych, przy uwzględnieniu rzecz jasna specyfiki zawodu diagnosty laboratoryjnego. Ustawa nie narusza szczególnej roli, jaką w procesie leczenia pacjenta zajmuje lekarz. Nawet przewidziane w art. 22 prawo do odmowy wykonania zlecenia lekarskiego ma jedynie charakter warunkowy i w razie ponowienia zlecenia na piśmie zostanie ono wykonane.

Samorząd diagnostów laboratoryjnych utworzony został w sposób obligatoryjny



Na prawach okręgowej izby będzie działała odrębna Wojskowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych. Objęcie diagnostów zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia podległych Ministrowi Obrony Narodowej odrębną jednostką samorządu, wynika z istniejących odrębności w zakresie organizacji pracy wojskowych diagnostów, ich szczególnego podporządkowania, a także konieczności wyłonienia jednego reprezentanta wojskowych diagnostów laboratoryjnych.

W analogiczny sposób jak w przypadku samorządu pielęgniarek i położnych uregulowano kwestię odpowiedzialności zawodowej diagnostów. Jednocześnie wyłączono stosowanie wobec diagnostów laboratoryjnych pochodzących jeszcze z 1950 r. przepisów o odpowiedzialności zawodowej fachowych pracowników służby zdrowia. Odpowiedzialność zawarta w tych przepisach miała charakter raczej dyscyplinarny niż zawodowy. Poza tym stosowana w tamtej ustawie terminologia pozostawiała wątpliwości czy wszyscy diagnosty podlegają jej regulacjom. W projekcie ustawy przewidziany został zwarty system środków prawnych, które umożliwiają skuteczne egzekwowanie zasad etyki zawodowej.

Projekt ustawy był poddany szerokim konsultacjom. Środowisko diagnostów laboratoryjnych od samego początku prac nad ustawowym uregulowaniem swego statusu zawodowego czynnie współuczestniczyło w kształtowaniu poszczególnych zapisów projektu. Zarówno poprzednie projekty jak i obecny były publikowane na łamach pisma diagnostów laboratoryjnych. Wyrazy poparcia dla rozwiązań zawartych w projektach ustaw o zawodzie diagnosty i samorządzie zawodowym wyraziły między innymi:

- Zarząd Główny Stowarzyszenia Pracowników Diagnostyki Laboratoryjnej,
- Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej,
- Terenowe i Regionalne Oddziały Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej i Polskiego Towarzystwa Mikrobiologicznego,
- Uczelnie Medyczne posiadające Oddziały Analityki Medycznej,
- część regionalnych Izb Aptekarskich, Lekarskich oraz Pielęgniarek i Położnych (dokumentacja znajduje się w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej oraz w Sejmowej Komisji Zdrowia).

Kilka tysięcy diagnostów wyraziło swe poparcie poprzez wysyłanie odpowiednich oświadczeń na ręce Marszałka Sejmu, w trakcie prac nad ustawowym uregulowaniem statusu prawnego tej grupy zawodowej w poprzedniej kadencji Parlamentu.

Koszty dla budżetu państwa związane z uchwaleniem projektu ustawy, będą znikome. Ogranicza się do pokrycia kosztów działania Komitetu Organizacyjnego